МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ

ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКО-ПРАВОВОЇ БЕЗПЕКИ

КАФЕДРА ФІЛОСОФІЇ ТА ПОЛІТОЛОГІЇ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Ректор Дніпропетровського
державного університету
внутрішніх справ
Андрій ФОМЕНКО

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПСИХОЛОГІЯ УПРАВЛІННЯ ТА РОБОТА З ПЕРСОНАЛОМ В НАЦІОНАЛЬНІЙ ПОЛІЦІЇ

Освітній ступінь магістр
Спеціальність 262 «Правоохоронна діяльність»
Освітня програма «Правоохоронна діяльність (поліцейські)» № 98 від 30.01.2019
Статус навчальної дисципліни обов'язкова
Мова навчання: українська

Дніпро – 2019

Психологія управління // Робоча програма навчальної дисципліни. – Дніпро : Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2019. – 13 с.

РОЗРОБНИК:

Шинкаренко І.О., кандидат психологічних наук, доцент кафедри філософії та політології, доцент.

Недря К.М., кандидат історичних наук, доцент кафедри філософії та політології Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ, тренер-інструктор Національної поліції України.

РЕЦЕНЗЕНТИ:

1.Батраченко І.Г. професор кафедри педагогіки та психології ПВНЗ Університету імені Альфреда Нобеля, доктор психологічних наук, професор.

2.Панфілова Г.Б, доцент кафедри гуманітарної та психологічної підготовки та митної ідентифікації культурних цінностей університету митної справи та фінансів, кандидат психологічних наук, доцент.

Розглянуто на засіданні кафедри філософії та політології
25.06.2019, протокол №_15

Рекомендовано Науково-методичною радою університету
28.08.2019, протокол №11.

Схвалено Вченою радою університету, рекомендовано для використання в освітньому процесі протягом _____ років. 29.08.2019, протокол №12.
(до 5 років)

Метою викладання навчальної дисципліни «Психологія управління та робота з персоналом в Національній поліції» є надання системи управлінсько-психологічного світогляду та психологічної компетентності слухачів магістратури, в оцінці управлінських процесів; ролі психологічного фактора в процесі управління правоохоронною діяльністю, сутності психологічних механізмів прийняття рішень, методів оптимального використання знань про структуру особистості, групову динаміку, способів точного засвоєння, відтворення і тлумачення основних понять психології управління, форм ефективного здобуття і застосування управлінських умінь та навичок.

Складовими мети є:

– *освітня (навчальна)* – сприяти становленню сучасного висококваліфікованого фахівця-юриста, здатного у процесі своєї службової діяльності дотримуватися забезпечення дисципліни та законності, закласти та сформувати у слухачів знання з основ психології управління в діяльності працівників органів внутрішніх справ України;

- *розвиваюча* – формувати та розвивати правові знання слухачів, уміння визначати актуальні напрямки правоохоронної діяльності, виробляти навички самостійного аналізу певних понять, умінь застосовувати отримані знання в майбутній службовій діяльності, формування у майбутніх фахівців психологічної та психолого-управленської культури, необхідної для вирішення професійних завдань; здійснення умов для формування професійного мислення спеціалістів, які працюватимуть у системі «людина – право – людина».

- *виховна* – формувати ціннісні орієнтири слухачів відповідно до ідеалів гуманізму, демократії, соціальної справедливості, поваги до особистості; виховувати активну громадянську позицію; сприяти усвідомленню ролі та значення юридичної діяльності в розбудові та зміцненню української держави; формувати в майбутніх юристів правову свідомість та управлінську культуру, професійні та особисті якості.

Передумови для вивчення навчальної дисципліни. Вивченню дисципліни повинно передувати отримання компетентностей з таких навчальних дисциплін (за умови наявності у структурі навчального плану): «Стресостійкість», «Ефективна комунікація», «Юридична Психологія», «Організація діяльності підрозділів Національної поліції України».

Результати вивчення навчальної дисципліни «Психологія управління та робота з персоналом в Національній поліції»:

Компетентності здобувача за результатами опанування дисципліни:

– здатність приймати виважені, неупереджені та обґрунтовані рішення відповідно до оперативної обстановки;

– виконувати специфічну роботу правоохоронця з постійним застосуванням принципів недискримінації до різних категорій населення;

– здатність аналізувати та критично оцінювати найважливіші стандарти сучасного міжнародного антидискримінаційного права;

– застосовувати засоби і технології інтеркультурної та інтерсуб'єктивної взаємодії;

– застосовувати принципи психології управління в процесі попередження злочинності, оцінки діяльності правоохоронних органів, а також побудови взаємин у колективі;

– критично оцінювати існуючу систему права, мати чітке уявлення неузгодженості між різними законодавчими актами;

Згідно з вимогами освітньої програми здобувач повинен **знати:**

1) на понятійному рівні:

- уявлення про систему управління та її психологічні особливості;
- структуру психології управлінської діяльності та її основні компоненти;
- роль і місце людини в управлінській діяльності, особливості використання методів психології управління в практичній діяльності керівників;
- форму, структуру та зміст психології управління правоохоронною діяльністю;
- сутність і відмінність феноменів лідерства і керівництва;

2) на фундаментальному рівні:

- особистісні риси керівника, що впливають на ефективність управлінської діяльності та методи психологічного забезпечення управлінням ОВС;
- теоретичні поняття і положення психології управління та сучасні концепції управління;
- закономірності професійного спілкування, в тому числі при вирішенні управлінських завдань;
- мати уяву про складності й бар'єри комунікації, засоби подолання негативних наслідків конфліктів у колективі ОВС;

3) на практично-творчому рівні:

- методи психодіагностики співрозмовника в процесі ділового спілкування;
- психологічну характеристику управлінської діяльності;
- вербальні та невербальні методи психологічного впливу на особистість;
- психологічні особливості управлінської діяльності;
- психологічні аспекти добору кадрів, прийому на роботу і звільнення;
- психологічні особливості утворення та розвитку колективу («команди»);
- сутність і причини конфліктів в управлінській діяльності і процедури примирення, які застосовуються при вирішенні конфліктів у процесі управління;
- психологічні основи формування іміджу правоохоронної установи та іміджу керівника.

вміти:

1) на репродуктивному рівні:

- користуватися професійними і психологічними спостережливістю, сприйняттям, уявою;
- володіти навичками мнемічної діяльності;

- користуватися прийомами професійного мислення;
- виокремлювати психологічні особливості управлінської діяльності;

2) на алгоритмічному рівні:

- володіти методами візуальної психодіагностики підлеглих;
- встановлювати контакти та розпізнавати інформацію шляхами її вербальної та невербальної передачі;
- розробляти комунікативні стратегії й тактики спілкування у колективі;
- керувати спілкуванням у колективі;
- визначати психологічний клімат в організації, сприяти створенню позитивного психологічного клімату в організації;
- проводити переговори, ділові бесіди, телефонні розмови, вести ділове листування;

3) на евристичному рівні:

- аналізувати предмет і об'єкт спілкування;
- аналізувати конфлікти, кризові ситуації, конфронтації та розв'язувати їх вербальними засобами;
- приборкувати мовленнєву агресію;
- орієнтуватися в науковій літературі з проблем психології управління;
- розробляти рекомендації щодо становлення і розвитку керівника;
- проводити психологічні та соціально-психологічні дослідження проблем розвитку особистості керівника та організації;
- організовувати і проводити тестування, співбесіди, інтерв'ю з претендентами на посади, готувати і проводити звільнення;

4) на творчому рівні:

- за допомогою вербальних засобів здійснювати вплив на людину і групу людей, адаптувати співрозмовника (співрозмовників) до відповідних умов, коригувати протиправну поведінку;
- долати причини конфліктів в колективі;
- зміцнювати особисту морально-психологічну зрілість;
- користуватися методами та технікою саморегуляції, самомобілізації.
- організовувати PR-кампанії організації;
- формувати команду з працівників відділу організації;
- створювати систему мотивування працівників;
- проводити тренінги для вироблення відповідних навичок і вмінь (з персоналом державної установи).

Робоча програма містить повний перелік змісту тем курсу «Психологія управління», які має опрацювати Здобувач, списки рекомендованої літератури (основної та допоміжної). Курс передбачає:

для денної форми навчання 5 лекційних, 3 семінарських та 12 практичних занять.

Обсяг навчальної дисципліни: Додатки 1.1, 1.2. *(оновлюється щорічно).*
денна форма – 2,5 кредити ECTS, 90 год.

Програма навчальної дисципліни

ТЕМА 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПСИХОЛОГІЯ УПРАВЛІННЯ ТА РОБОТА З ПЕРСОНАЛОМ В НАЦІОНАЛЬНІЙ ПОЛІЦІЇ.

ТЕМА 1. Теоретичні основи психології управління.

Визначення психології управління. Предмет, об'єкт і завдання психології управління. Міжпредметні зв'язки психології управління. Поняття про методи дослідження. Методи опитування (бесіда, анкетування, тестування). Методи вивчення документів.

Основні джерела та передумови виникнення психології управління як самостійної галузі знання. Розвиток ідей психології управління в межах філософії та соціології. Етапи історичного поступу психології управління.

Напрями психології управління у XX сторіччі. Основні управлінські культури: характерні риси й особливості. Етносоціальні особливості управління в Україні. Перспективи розвитку психології управління в Україні. Перспективні проблеми сучасного етапу психології управління.

ТЕМА 2. Психологічні теорії особистості у контексті управлінської діяльності.

Психоаналіз З. Фрейда, К. Юнга: вплив психологічних чинників на управлінську діяльність

Індивідуальна психологія (А. Адлер, Дж. Келлі, К. Хорні) та місце особистості в соціальній системі.

Трансперсональна психологія (А. Маслоу, Ф. Герцберг, Д. Мак-Клелланд) та логіка мотивів поведінки людини.

ТЕМА 3. Психологічний зміст функцій управління.

Поняття та психологічний зміст функцій управління. Класифікація функцій управління. Критерії ефективності комунікації. Фільтри комунікації. Стратегія. Управлінські завдання.

Інтерактивний рівень спілкування. Проекція та її види. Перцептивний рівень спілкування. Невербальне та вербальне спілкування. Комунікація.

ТЕМА 4. Психологічні особливості реалізації функцій управління.

Управлінське рішення. Керівництво — підлеглість. Групове (колегіальне) рішення. Партнерство. Індивідуальне рішення. Етапи прийняття управлінського рішення. Організація як управлінська функція. Мотивація. Теорія потреб. Контроль в управлінській діяльності..

ТЕМА 5. Керівництво і лідерство. Команди і управління ними.

Структура управління. Висока та пласка структури організації. Типи організацій. Визначення групи. Види груп, цілі їх діяльності. Психологічна сутність соціальної організації. Міжособистісні відносини в групі. Неформальні групи.

Характеристика групи як соціального феномена. Групова динаміка та рівні проблем управління. Стадії розвитку групи та управління груповою динамікою. Функції ефективної групи і соціальні ролі її членів. Умови ефективності групового вирішення проблем. Характеристики членів групи як фактор ефективності. Типи підлеглих.

Керівник і лідер. Поняття команди. Створення команд. Особливості ефективної команди. Керівництво та управління командами. Фактори ефективної діяльності команди.

ТЕМА 6. Психологія впливу керівника на підлеглих.

Влада. Джерела влади. Владні відносини. Причини впливу керівника на підлеглих. Сфера впливу та взаємовпливу керівника. Вміння керівника переконувати. Основні способи управлінського впливу: переконання, навіювання, наслідування, зараження. Чинники ефективності психологічного впливу. Авторитет керівника, як компонент управління. Види авторитету.

ТЕМА 7. Психологія ділового спілкування.

Поняття, структура та види спілкування. Спілкування як соціальний феномен. Психологічні особливості управлінського спілкування. Проблеми міжособистісного сприйняття в управлінському спілкуванні. Спілкування керівника з підлеглими як обмін інформацією. Умови ефективної взаємодії в управлінському спілкуванні. Інтерактивний рівень спілкування. Проекція та її види. Перцептивний рівень спілкування. Невербальне та вербальне спілкування. Комунікація

ТЕМА 8. Конфлікти. Психологія управління конфліктами.

Поняття конфлікту і конфліктної ситуації. Конфлікти: види, структура, стадії протікання. Передумови виникнення конфлікту в процесі спілкування. Стратегія поводження в конфліктній ситуації. Етапи і засоби розв'язання конфліктних ситуацій. Попередження конфліктних ситуацій і конфліктів.

Форма підсумкового контролю успішності навчання

Підсумковий контроль – це перевірка рівня засвоєння знань, навичок, вмінь та інших компетентностей за навчальний семестр.

З навчальної дисципліни «Психологія управління» передбачено:

– для денної форми навчання – залік.

Критерії та засоби оцінювання успішності навчання

Поточний контроль (ПК)			**Підсумковий контроль**
Аудиторна робота	Самостійна робота	Індивідуальна робота	**ЗАЛІК (З)**

≤ 30	**≤ 15**	**≤ 15**	
≤ 60			**≤ 40**
Підсумкова оцінка у випадку заліку (П) = ПК+ З ≤ 100			
Підсумкова оцінка у випадку складання екзамену (П) = ПК+Е ≤ 100			

БАЛИ	**ПОЯСНЕННЯ**
5	Питання, винесені на розгляд, **засвоєні у повному обсязі; на високому рівні сформовані** необхідні практичні навички та вміння; **всі** навчальні завдання, передбачені планом заняття, **виконані** в повному обсязі. Під час заняття продемонстрована стабільна активність та ініціативність. Відповіді на теоретичні питання, розв'язання практичних завдань, висловлення власної думки стосовно дискусійних питань ґрунтується **на глибокому знанні** чинного законодавства, теорії та правозастосовної практики.
4	Питання, винесені на розгляд, **засвоєні у повному обсязі; в основному сформовані** необхідні практичні навички та вміння; **всі** передбачені планом заняття навчальні завдання **виконані** в повному обсязі **з неістотними неточностями**. Під час заняття продемонстрована ініціативність. Відповіді на питання, розв'язання практичних завдань, висловлення власної думки стосовно дискусійних питань **переважно ґрунтується на знанні** чинного законодавства, теорії та правозастосовної практики.
3	Питання, винесені на розгляд, **у цілому засвоєні**; практичні навички та вміння мають **поверхневий характер**, потребують подальшого напрацювання та закріплення; навчальні завдання, передбачені планом заняття, **виконані**, **деякі** види завдань виконані **з помилками.**
2	Питання, винесені на розгляд, **засвоєні частково**, **прогалини** у знаннях **не носять істотного характеру**; практичні навички та вміння **сформовані недостатньо**; **більшість** навчальних завдань **виконано, деякі** з виконаних завдань **містять істотні помилки,** які потребують подальшого усунення.
1	Здобувач **не готовий до заняття, не знає** більшої частини програмного матеріалу, **з труднощами виконує** завдання, невпевнено відтворює терміни і поняття, що розглядалися під час заняття, **допускає змістовні помилки, не володіє** відповідними вміннями і навичками, необхідними для розв'язання професійних завдань
0	**Відсутність на занятті**

Для навчальної дисципліни «Психологія управління» засобами діагностики знань (успішності навчання) виступають:

поточний контроль: опитування, структуровані та неструктуровані кейси, письмові завдання, задачі;

проміжний контроль: вирішення ситуативних завдань на вміння ідентифікувати дискримінаційні дії та запобігати їх поширенню;

підсумковий контроль: залік;

подальший контроль: «зрізи» знань, кваліфікаційні завдання.

Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

Аудіовізуальні презентації (слайди, відеофільми), проектор, роздатковий матеріал, кейси.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор Дніпропетровського
державного університету
внутрішніх справ
Лариса НАЛИВАЙКО
___.___. 2019 р.

ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПСИХОЛОГІЯ УПРАВЛІННЯ ТА РОБОТА З ПЕРСОНАЛОМ В НАЦІОНАЛЬНІЙ ПОЛІЦІЇ

Освітній ступінь	Спеціальність
магістр	**262 «Правоохоронна діяльність (поліцейські)»**

на 2019/2020 навчальний рік
Форма навчання ДЕННА Обсяг 2,5 кредитів ЄКТС (90 годин).
Факультет **ФПФППД**
Курс 1, Групи **М-ПД- 921**

№ теми згідно з РПНД	Назва теми (згідно з РПНД)	Загальний обсяг	Аудиторна робота				Самостійна та індивідуальна
			всього	лекції	семінари	Практ. заняття	
1	Теоретичні основи психології управління.	10	4	2	2		6
2	Психологічні теорії особистості у контексті управлінської діяльності.	10	4	2		2	6
3	Психологічні аспекти управлінських функцій.	12	4	2		2	8
4	Психологія ділового спілкування .	12	4	2		2	8
5	Психологічні основи ефективного управління групами.	12	4	2		2	8
6	Психологія формування команд та управління ними.	12	4	2		2	8
7	Конфлікти. Психологія управління конфліктами.	12	6	2	2	2	6
8	Психологічні можливості паблік рилейшнз.	10					10
	Проміжний контроль (залік)						
	Разом за семестр	90	30	14	4	12	60

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри філософії та політології «25» червня 2019 р., протокол № 15.
Завідувач кафедри **Вячеслав КУЗЬМЕНКО**

ІНФОРМАЦІЙНЕ ТА МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПСИХОЛОГІЯ УПРАВЛІННЯ

Освітній ступінь	Спеціальність
магістр	**262 «Правоохоронна діяльність (поліцейські)»»**

на 2019/2020 навчальний рік

Основні нормативні акти:

1. Конституція України. К., 1996.
2. Закон України «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні». К., 2012.
3. Закон України «Про Національну поліцію». К., 2015.
4. Загальна декларація прав людини від 10 грудня 1948 р.
5. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 04 листопада 1950 р., з поправками, внесеними відповідно до положень Протокол № 16 від 02.10.2013
6. Міжнародний пакт про соціальні, економічні і культурні права від 19 жовтня 1973 р.
7. Конвенція проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження від 13 листопада 1998 року
8. Конвенція ООН про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок від 06 жовтян 1999 р.
9. Конвенція про захист прав осіб з обмеженими можливостями від 13 грудня 2006 року
10. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини: Закон України від 23 лютого 2006 р
11. Кримінальний кодекс України. К., 2001.
12. Кодекс України про адміністративні правопорушення. К., 1984.
13. Цивільний кодекс України. К., 2003.

Підручники, навчальні посібники, інші дидактичні та методичні матеріали:

1. Бандурка А. М. Психология управления / Бандурка А. М., Бочарова С. П., Землянская Е. В.. – Харьков, 1998.

2. Євтушенко О. Н. Психологія управління: [науково-методичні рекомендації до семінарських занять з курсу «Психологія управління»] / О. Н. Євтушенко. – Миколаїв: Вид-во ПП Шамрай, 2007. – 64 с.

3. Психологія управління: [науково-практичні рекомендації по проведенню психологічного практикуму з курсу «Психологія управління»] / О. Н. Євтушенко. – Миколаїв: Вид-во ПП Шамрай, 2007. – 60 с.

4. Елисеев О. П. Практикум по психологии личности / О. П. Елисеев. – СПб.: Питер, 2001. – 560 с.

5. Карпов А. В. Психология принятия управленческих решений / А. В. Карпов. – М., 1998. – 318 с.

6. Кредісов А. І. Менеджмент для керівників / А. І. Кредісов, Є. Г. Панченко. – К.: Знання, КООО, 1999. – 556 с.

7. Логунова М. М. Соціально-психологічні аспекти управлінської діяльності / М. М. Логунова. – К.: Центр сприяння інституційному розвитку державної служби, 2006. – 196 с.

8. Ложкин Г. В. Практическая психология конфликтов: [учебное пособие] / Г. В. Ложкин, Повякель Н. И. – К.: МАУП, 2000. – 256 с.

9. Лозниця В. С. Психологія менеджменту: [навч. посіб.] / В. С. Лозниця – К.: ТОВ «УВПК «Екс об», 2000. – 512 с.

10. Мельник Л. П. Психологія управління: [курс лекцій] / Л. П. Мельник. – 2-ге вид., стереотип. – К.: МАУП, 2002. – 176 с.

11. Москвичов С. Психологія ділового спілкування / С. Москвичов. – К., 1999. – 286 с.

12. М’ясоїд П. А. Загальна психологія: [навч. посібник] / П. А. М’ясоїд. – К., 1998. – 380 с.

13. Немов Р. С. Психология / Р. С. Немов. – М., 1995. – 480 с.

14. Орбан-Лембрик Л. Е. Психологія управління / Л. Е. Орбан-Лембрик. – К.: Академвидав, 2003 – 568 с.

15. Психология менеджмента: [учебник] ; под ред. проф. Г. С. Никифорова. – СПб.: Издательство С.-Петербургского университета, 2000. – 572 с.

16. Психологія професійної діяльності і спілкування, за ред. Е. Орбан, Д. М. Гриджука. – К.: «Преса україни», 1997. – 192 с.

17. Савельєва В. С. Психологія управління: [навчальний посібник] / В. С. Савельєва. – К.: ВД «Професіонал», 2005. – 320 с.

18. Семиченко В. А. Психологія особистості / В. А. Семиченко. – К.: Ешке О. М., 2001. – 427 с.

19. Серьогін С. Формування якостей керівника у державному управлінні / С. Серьогін, Н. Гончарук // Вісник УАДУ при Президенті України. – 2003. – № 3. – С.137-146.

20. Щекин Г. В. Практическая психология менеджмента: Как делать карьеру. Как строить организацию: [научно-практическое пособие]. – К.: Украина, 1999. – 399 с.

Монографії та інші наукові видання:

1. Євтушенко О. Н. Психологія управління: [науково-практичні рекомендації по проведенню психологічного практикуму з курсу «Психологія управління»] / О. Н. Євтушенко. – Миколаїв: Вид-во ПП Шамрай, 2007. – 60 с.
2. Ібрагімова І. Питання іміджу в державному управлінні / І. Ібрагімова // Вісник УАДУ при Президенті України. – 2003. – № 3 – С.99-105.
3. Кальниш В. Роль деяких специфічних психолого-особистісних якостей у професійній кар'єрі державного службовця: мак'явелізм / В. Кальниш, Ю. Кальниш // Вісник УАДУ при Президенті України. – 2004. – № 1. – С. 77-85.
4. Корнилова Т. В. Мотивационная регуляция принятия решений / Т. В. Корнилова, И. И. Каменев // Вопросы психологии. – 2001. – № 6. – С. 55-67.

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри філософії та політології «25» червня 2019 р., протокол № 15.

Завідувач кафедри **Вячеслав КУЗЬМЕНКО**